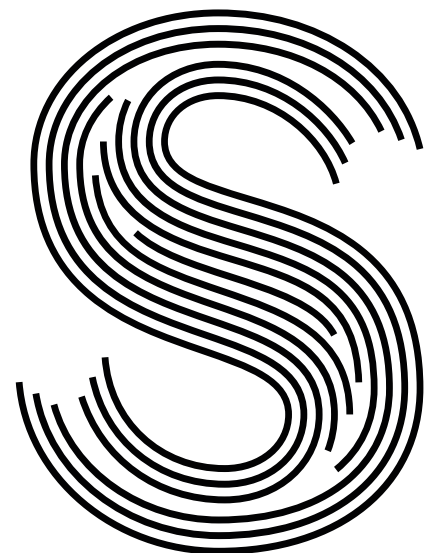

TIORAN HAMAYAN

Podcast

Tigran Hamasyan

Nejde zdaleka jen o to, že po tom dnešní kulturně otevřená doba vysloveně volá. Inspirace mezi žánry, národnostmi i kontinenty jsou čím dál přirozenější a každý, kdo přijde s nějakým doposud neslychaným mixem, je právem vynášen do nebes. Jako třeba pianista a skladatel Tigran Hamasyan. Neboli, jak praví výmluvný bonmot, muž, který naučil americký jazz mluvit arménským hudebním jazykem.

Arménie je země s hlubokou kulturní tradicí, byť se mnohokrát musela doslova rvát o svoji existenci. První slavné období země spadá do období Arménského království, které bylo v prvním století před Kristem nejmocnějším státem na východ od Říma. Bylo to pod vládou krále Tigrana Velikého a jistě není náhodou, že stejné jméno nese i náš hrdina, který se stal bezesporu nejslavnějším jazzovým hudebníkem pocházejícím z Arménie a jedním z tamních muzikantů bez ohledu na žánr, kteří to ve světovém měřítku dotáhli nejdále. Za souhlasu rodičů na tom ostatně pracoval skutečně téměř od kolébky – rodinný klavír mu učaroval už ve třech letech a formální hudební vzdělávání nastoupil o tři roky později, to vše v rodišti, které neslo z dnešního pohledu dost bizarní jméno Leninakan, a dnes už je naštěstí dávno přejmenované na Gyumri. V devíti letech Tigrana zaujal jazz, zachutnala mu zejména možnost improvizace a naprosto jej okouzlo, když mohl zkusit do jazzových forem napasovat melodiku, kterou měl v genech z arménských lidových písní. Když se s rodinou ve svých šestnácti letech přesunul do americké Kalifornie, ocitl se v úplně novém světě. Ale to nejdůležitější, neobyčejný talent a folklorní vklad, si odvezl s sebou.

Už před odchodem do Ameriky se ale o Tigranu Hamasyanovi začalo mluvit přinejmenším v evropských jazzových kruzích. Už proto, že byl od přírody soutěživý, zúčastňoval se nejrůznějších klání mladých talentů – a zpravidla je vyhrával. Jako třeba klavírní soutěž na prestižním Montreux Jazz Festivalu v roce 2003, kdy mu bylo pouhých šestnáct let, anebo o dva roky později neméně významnou soutěž Theloniouse Monka. Mezitím, jako sedmnáctiletý, stačil debutovat albem *World Passion*. Poměrně dlouhá řada jeho nahrávek – neboť Hamasyan patří k velmi aktivním hudebníkům – vyšla jak na proslulých evropských labelech typu ECM nebo Naive, tak, a to zejména, na vysloveně fajnšmekrovské americké značce Nonesuch, kde patří k oporám katalogu. A kde vydává nahrávky jak vysloveně jazzové, tak více či méně poznamenané elektronikou, rockem nebo klasickou hudbou, vždy ale se zásadním podílem obou domén své tvorby, tedy improvizace a prvků arménské lidové hudby.

Snad ještě větší váhu než oficiální ceny a vítězství v soutěžích mají pro kariéru Tigrana Hamasyana pochvalná slova od jeho slavných muzikantů, ať už žijících klasiků kalibru Herbieho Hancocka, nebo kolegů z předchozí generace progresivních tvůrců, jako je Brad Mehldau. Přes veškerý úspěch Hamasyanových nahrávek je nejvýše kladen styl jeho vystupování, ať hraje sólově, jako tomu bude ve středu 20. listopadu v pražském Rudolfinu v rámci festivalu Prague Sounds, nebo s menšími jazzovými kapelami, ale třeba

i orchestry spíše klasičtějšího zaměření. Pianista je proslulý zejména obrovskou dynamikou svého projevu, která sahá od práce s absolutním tichem až po energetické poryvy, při kterých dá vzpomenout na to, že jeho vůbec prvním dětským ideálem bylo stát se metalovým kytaristou. Nekompromisní koncertní Hamasyanovu hru recenzent barvitě popsal takto: „S hlavou skloněnou až ke klaviatuře si jemně pohrával s melodickým motivkem, v následujícím okamžiku málem vyskakoval nad zem a na klávesy ‚dopadal‘ s patřičnou razancí, aniž by zjednodušil virtuózní nápřah ve vůbec ne jednoduchých kompozicích. Nic z toho přitom nebyla pustá show, šlo o nekaširovaný prožitek hudby, ve které brutální změny dynamiky slouží jako srozumitelný výrazový prostředek.“ Máme se tedy v Rudolfinu věru nač těšit.